

ข้าวติบยังอก

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ไม่ไปวัดได้ไหม? ไม่ไปวัดได้หรือเปล่า? อยู่บ้านปฏิบัติได้หรือเปล่า? ได้ อยู่บ้านก็ปฏิบัติได้ แต่เวลาไปมันของจริงอยู่ ขณะที่ว่ามันพลิกได้เลย ใจมันเป็นปัจจุบันอยู่ แต่ถ้าฟังเทศน์เป็นอย่างนั้นละ ฟังเทศน์ก็ได้อยู่ แต่ฟังเทศน์นี่ เขาฟังเทศน์เพื่อจะกลั่นกรองก่อนว่าจริงหรือไม่จริง

ฉะนั้น เขาถึงฟังเทศน์ก่อน ส่วนใหญ่จะฟังเทศน์แล้วไปหาตัว หาตัวก็เพราะนี่แหละ เพราะมันออกมาปัจจุบันใจ เราคิดอะไร? เหมือนกับเป็นของสด มันแปรสภาพได้ไง อย่างเช่นผลไม้ มันเสียได้ ถ้าเราไม่ทำให้มันดีขึ้น แต่ผลไม้ถ้ามันแก่ เราเก็บไว้ บ่มมันก็สุกขึ้นมา แต่ถ้าเป็นพลาสติก เทปมันพลาสติก มันก็เป็นพลาสติก เป็นของแข็งๆ แต่ฟังก็ยังดี ในเทศน์ใช้ได้อยู่

เมื่อวานตอนเย็นมีคนมาหา เขาบอกมาหามาก หลายคนทางฝั่งนั้น ว่าเขาไปปฏิบัติ แล้วชาวบ้านเขาติเตียนว่าเป็นคนทุกข์ คนจน ทำไมต้องไปปฏิบัติ? เขาก็มาถามใจ บอกคนทุกข์ คนจน เราบอกเลย “คนจนผู้ยิ่งใหญ่” รวยหรือจนมันสำคัญที่หัวใจไหม? หัวใจถ้าเข้าถึงธรรม คนจนผู้ยิ่งใหญ่ เห็นไหม อาจารย์มหาบัวมีบริวาร ๘ แต่สามารถหาเงินช่วยไทยเป็นพันๆ ล้าน สมบัติส่วนตัวมีแค่บริวาร ๘ ใจ มีผ้า ๓ ผืน มีบาตร มีธมกรก มีบริวาร ๘ จริงๆ เรื่องของส่วนตัวท่าน เพราะในวัดพระอุปัชฌาย์อยู่จะเห็น นี่ยังจนเข้าไปใหญ่เลย จนจนไม่มีสมบัติเป็นของตนเองเลย แต่ทำไมช่วยชาติได้

ทีนี้พอเขาว่าเราจนทำไมเราปฏิบัติไม่ได้? จน รวยเอาอะไรมาวัดค่า หัวใจที่มันเป็นธรรม มันมหาศาลนะ หัวใจที่เป็นธรรม หัวใจที่เข้าถึงสุข เห็นไหม หัวใจอันนี้ต่างหาก ใจเงินทองมันวัดค่าจนหรือรวยใจ เพราะว่าชาวบ้านคิดว่าตัวเองยังเอาตัวไม่รอด แล้วทำไมไปปฏิบัติอยู่ แต่ถามแล้วไม่ใช่หรือ ถามแล้วว่าลูกเขาทำงานกันหมดแล้ว เพียงแต่เขาว่ากันไปเอง ชาวบ้านเขาว่าอย่างนั้น

เราบอกเลย วัดไม่ได้ รวยหรือจนเป็นคนเหมือนกัน มีหัวใจอยู่ ยังหายใจเข้า หายใจออก อยู่ คนๆ นั้นมีโอกาสประพฤติปฏิบัติทั้งหมด มันสำคัญที่หัวใจที่รับรู้ เวลาเราสุข เราทุกข์ เห็นใหม่ ใจเบิกบาน ใจเศร้าหมอง ใจของเรา จะรวยจะจนมันก็ทุกข์เหมือนกัน พระพุทธเจ้าสอนถึง แก่ทุกข์ ถ้าแก่ทุกข์ ถ้าคนรวยปฏิบัติก็เยี่ยม ยิ่งเขามีฐานะแล้วนะ เขายังคิดถึงธรรม เขาปฏิบัติ เขา สัมมา ๒ ตาใด ตาทางโลกก็ประสบความสำเร็จ เห็นใหม่ ว่าเราก็คงประคองตัวไม่ได้ แต่ถ้ายังมี สมบัติเอาไว้ในตัวไป คือว่าเราสละออก

เราบอกเลย เมื่อวานนี้บอกว่า ลูกเลี้ยงพ่อแม่ นะ หาสมบัติไว้ให้พ่อแม่ ให้พ่อแม่ได้กินได้ ไข่ แล้วเวลาพ่อแม่ตายไปก็เคาะแต่โลง ถ้าลูกหาเงินให้พ่อแม่ นะ เราให้พ่อแม่ได้อยู่อาศัยกับเรา แล้วยังเปิดใจพ่อแม่ ให้พ่อแม่ได้ทำบุญด้วยใจของพ่อแม่เอง เห็นใหม่ ทำบุญกุศล พ่อแม่อยู่กับ เราก็คงมีความสุข ตายไปก็ยังขวนความสุขนั้นติดหัวใจนั้นไป ขนความสุขติดหัวใจ

สมมุติว่าบ้านเรา ร่างกายของเราจะโดนไฟไหม้อยู่ เราขนของออกจากเรือนเท่าไร เรา จะได้ผลประโยชน์เท่านั้น กับว่าประสบความสำเร็จทางโลก แต่ไม่ได้เปิดตาใจ นี้ในชาติปัจจุบัน นี้เราก็อุปฐากอุปถัมภ์พ่อแม่ของเรา ตายไปก็ยังมียสมบัติในหัวใจไปอีก เห็นใหม่ ไปอีกชาติ ไป ไข่ต่อไปข้างหน้า

นี่การสละมันสละออกอย่างนั้น แต่การสละออก ไม่ต้องสละออกแบบว่าไม่มีก็ต้องสละ ออก ไม่มีก็ทำได้ เห็นใหม่ อย่างเช่นภวานานี้เอาอะไรมา? เอาหัวใจมา เอากายกับใจมา แล้วพอ มันสงบลงมันข้ามสวรรค์ไปนูน่นะ จิตนี้สงบ จิตนี้ไปเกิดเป็นพรหม มันข้ามสวรรค์ มันเลย สวรรค์ไปอีก เราหวังแต่สวรรค์กัน แต่พอจิตมันสงบ นี้เอาหัวใจทำ แล้วหัวใจมันก็ซบในใจไป คือว่าใครจะดี ใครจะว่าอย่างไรเรื่องของเขา แต่ถ้าเราทำได้

เราทำได้จะมีศรีสุข ถ้ามาปฏิบัติอันนั้นประเสริฐ แต่ถ้าทุกข์จนเจ็บใจปฏิบัติ มันยิ่ง ประเสริฐใหญ่ เพราะอะไร? เพราะการบีบคั้นอันนั้นมันก็ทุกข์อยู่แล้ว มันเห็นทุกข์ได้ง่ายใจ เห็น ทุกข์ได้ง่าย มันทุกข์อยู่แล้ว แล้วมาปฏิบัติ ความกังวลมันมากกว่า เหตุผลที่จะต้องจำกัดในหัวใจ มากกว่า มากกว่าคนที่พร้อมมา เราต้องมีอุปสรรคมากกว่าเขา แต่เวลาเราไปได้เราก็อ่านไปได้ เหมือนกัน เอาหัวใจนี้พ้นได้สิ เราไปติดข้องกันตรงนั้น

เขาว่าเขาติดข้องมาก มีคนติเตียนเขามาก มากันเยอะ แก่หมด แก่ตั้งแต่จิตเริ่มเข้าไปสงบ ปวดหัวนะ จิตเข้าไปสงบจะหมุนเวียน จะโคลงเคลงไป เห็นใหม่ เป็นอย่างนั้นหมดเลย จน

สุดท้ายอยากจะนั่งภาวนาที่นี้สักหนึ่ง เราบอกไม่ได้หรอก ฟุ้งนี่ดีกว่า แล้วฟุ้งนี้เขาจะไปวัดกัน เขาไปวัดนั่น อ้อ ดิมากเลย วัดไหนก็ได้ ปฏิบัติที่ไหนก็ได้ ขอให้ทำ ให้หายใจเข้า หายใจออกนิก พุทฺโธไว้ หรือพุทฺโธตลอดเวลา

พุทฺโธ พุทฺโธโง พุทฺโธคิงใจ เอาใจเข้าเทียบ นี่เอากายมา เห็นใหม่ ไปวัด ไปวัดไปทำบุญ แต่หัวใจคิดถึงบ้าน อยู่ที่บ้าน อยู่ไหนก็แล้วแต่ แต่นิกพุทฺโธขึ้นมา นี่ระลึกถึงพระพุทฺธเจ้าเลย พระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์อยู่ที่ใจเลย จะอยู่ที่ไหน อยู่ที่ไหนนะ วัดใจ ข้อวัตรคือวัดหัวใจ ถ้าหัวใจอยู่นั้น นิกพุทฺโธ พุทฺโธ พุทฺโธ พุทฺโธ ใหม่ๆ มันยังเข้าไม่ถึงก็ได้ชื่อก่อน ขนาดเราจะไปไหนเราต้องศึกษาแผนที่ก่อน ต้องเขียนแผนที่มา แล้วก็ถึงจะเดินทางไปหาจุดหมายปลายทาง

ไอนี้ก็นิกพุทฺโธก่อนก็ไปนิก ก็เหมือนแผนที่ นิกเอา แต่ก็มีแผนที่ กับคนที่ไม่ได้นิกเลย แผนที่เข้ามาถึงเราแล้ว เรามิแผนที่ แล้วพอพุทฺโธ พุทฺโธ พุทฺโธจนพุทฺโธกับใจเป็นอันเดียวกัน จนเป็นเนื้อพุทฺโธ จากตัวใจนั้นเป็นแผนที่เลย เป็นเป้าหมายเลย เข้าถึงพระพุทฺธเจ้าโง พุทฺธานุสติ พุทฺโธถึงเรา นิกเอาๆ นิกเอาจริงๆ ทำไมนิกเอาได้ล่ะ? ได้ นิกเอาที่ระลึกพุทฺโธ คำว่านิกเอา พอโลกบอกนิกเอาไม่ได้ นิกเอาได้ เพราะว่าหัวใจมันอยู่กับอารมณ์ อารมณ์เป็นความรู้สึก

ที่นี้ความรู้สึก มันรู้สึกเป็นธรรมดาของมันใช่ไหม? เรานิกเอา เราเปลี่ยนโง เปลี่ยนจากที่มันเคยคิดธรรมดา นิกเอาคือสติ สติก็ไปนิกเอาๆ นิกเอาด้วยความสงบ นิกก่อนๆ ระลึกละพุทฺโธ พุทฺโธ พุทฺโธ นิกเอา นิกเอาไม่ได้ เขาว่านิกเอาไม่ได้ ได้ ได้ความที่นิกเอาก่อน นิกให้มันเป็นโง บังคับ นิกเอาคือบังคับ บังคับให้มันลงที่พุทฺโธนี้ นิกเอา แล้วพอมันเป็นจริง พอมันขยับตัวไปอันนี้ไม่ใช่นิกเอา เป็นโดยธรรมชาติของมันโง เป็นเพราะจิตมันสวดยพุทฺโธ พุทฺโธ จนจิตเป็นพุทฺโธอันนั้นไม่ใช่นิก

แต่เริ่มต้นจากนิกเอาก่อน นิกเอาเป็นปาก เป็นทาง เป็นบาททางเข้าไป ถ้าไม่นิกเอาเลย ไม่มีการเริ่มต้นเลย เห็นใหม่ เวลาเห็นข้าวดิบนะไม่อยาก อยากจะกินข้าวสุก แต่ไม่มีข้าวดิบ เอาข้าวสุกมาจากไหน? ข้าวมันดิบมาก่อน มาใส่หม้อ ใส่ไฟ มาต้ม มาแกง มันก็สุกขึ้นมา หัวใจถ้าไม่นิกเอา ไม่เริ่มต้นจะเอามาจากไหน? จะเอาข้าวสุกมาเลย เอามาจากไหน? ข้าวสุกนะ ข้าวมันต้องมาจากข้าวดิบก่อน จนเมล็ดข้าว ข้าวเปลือกกลงมาก่อน ไปจนนุ่มเลย

นี่ก็เหมือนกัน เกิดมาเหมือนข้าวเปลือกกลงมา เกิดมาเป็นชาวพุทฺธ เกิดมาพบพุทฺธศาสนา แล้วพอเป็นข้าวเปลือก พอข้าวนั้นลงไปถึงอกงามขึ้นมาเป็นข้าวเปลือก ข้าวเปลือกก็ต้องมาสีทำ

ให้มันเป็นข้าวสุก แต่เราไม่สุก เราทำใจเราสุกไม่ได้ ใจเราดิบ ใจเราดิบมันไม่เข้าถึงความสุข ถ้าใจเราสุกขึ้นมา ใจสุกขึ้นมามันก็พ้นจากการเกิดการตาย นี่ใจมันสุกขึ้นมา เราพบพุทธศาสนา นี่ใจมันดิบมาก่อน ข้าวมันดิบมาก่อน เราก็ต้องมาทำให้สุก ทำให้สุกด้วยไฟเผาเผาตะบะธรรม เผาขึ้นมาให้ใจมันสุก ต้มขึ้นมา เอาความร้อนต้มขึ้นมา นี่ตะบะธรรม

ตะบะธรรมมันก็ต้องความร้อนเข้าไป มันนึกว่าร้อนมันก็กลัวสิ นึกว่าร้อนไม่ยอมทำ ลำบากลำบาก หนาวก็ลำบาก นี่ก็ลำบาก ไม่ยอมทำ แต่พอทำไปๆ พอมันสุกขึ้นมา มันเป็นความ ลำบากลำบากที่ไหน? เห็นคุณค่าเลย คุณค่าที่ว่าจากข้าวดิบมันตกลงที่ไหนไม่ได้ ต้องระวังตัวนะ เพราะมันตกลงดินมันจะงอก ข้าวมันยังไม่สุกไง แต่ถ้าข้าวมันสุกแล้วมันไม่ต้องระวังตัว จะตกลงที่ไหนก็ได้ จะวางไว้ที่ไหนก็ไม่งอก ไม่งอกอีก

มันสุกตรงนี้ต่างหากละ ตรงที่ไม่ต้องระวังใจอีกแล้ว นี่ต้องระวังไหม? เดียวจะคิดนู่น คิดนี่ เดียวจะมีความทุกข์เข้ามา จากใจที่มันสุกแล้ว ไม่มีเชื้อเข้าไปถึงมันได้ ถึงว่าปฏิบัติที่แรก มันจะว่ายากไง การปฏิบัติ การเข้าไปหาพระหาเจ้า ฟังธรรม อะไรก็ว่าอย่าทำๆ อยู่ที่บ้านแสนจะสบาย ทำอะไรก็ได้ตามสะดวก ไปนู่นก็ห้าม นี่ก็ห้าม ห้ามก่อนสิ มันลงดินแล้วมันจะงอก ห้าม ตกดินไง มันงอกลงไป เห็นไหม เวลามันทุกข์มันงอกไปเรื่อย

นี่พอเราบังคับตัวเอง เรารักษาข้าวของเราไม่ให้งอก ถ้ารักษาข้าวของเราไม่ให้งอก มันจะเป็นประโยชน์กับใครล่ะ? เป็นประโยชน์กับเราสิ ถ้าเป็นประโยชน์กับเรา เราก็ต้องบังคับใจไหม? เราบังคับ เราเอาใจเรา ข้าวนี้มันเดินได้ไง เราเดินได้ ความคิดมันเคลื่อนไปได้ นี่ข้าว ที่นี้ไม่ให้มันงอก ไม่ให้มันลงที่ดิน ไม่ให้ลงที่ดินเราก็ต้องภาวนาก่อน นี่ภาวนาก่อน เอาตะบะธรรม เข้ามา พุทโธ พุทโธ พุทโธก่อน พุทโธเข้ามาก่อน วิปัสสนาจนกว่ามันจะสุกไปเอง สุก ถึงว่านี่ก็เอา

ใหม่ๆ ว่าขั้นนี้นึกเอาไม่ได้ แต่ขั้นจะเข้ามานึกเอาได้ ต้องนึกก่อนเลย นึกพุทโธ พุทโธเข้ามา ก่อน ถ้านึกเข้ามามันก็เริ่มเข้ามา พอเข้ามาแล้วถึงจะรู้ผิดรู้ถูกเข้ามา ขยับเข้ามา ขยับเข้ามา นึกก็ไม่ได้ นุ่นก็ไม่ได้ ใหม่ๆ ใครมาถามบอกว่าต้องนึก แต่พอไปแล้วนึกผิดไหม? ผิด อ้าว ก็เป็น วุฒิภาวะของใจต้องเจริญขึ้นสิ จากปุถุชนคนที่ไม่เอาอะไรเลย มันไม่ทำอะไรเลย...

(เทพสิ้นสุดเพียงเท่านี้)